

Aktivní nadchne a líné našťve

Profesor Stanislav Kratochvíl je bezesporu jedním z nejznámějších odborníků na poli psychologie a psychoterapie u nás, jeho jméno má zvuk i v dalekém zahraničí. V srpnu oslaví pětasedmdesáté narozeniny. Přejeme mu vše nejlepší a přinášíme několik úsměvných vzpomínek a gratulací od jeho žáků a kolegů.

Zprávy z domova

Mojmír Svoboda, vedoucí Psychologického ústavu FF MU v Brně

Na počest jubileí profesora Stanislava Kratochvíla bylo již napsáno a řečeno mnohé. Byl opěvován jako inteligentní, pracovitý, psavý, veselý, dynamický, zasloužilý, neuvěřitelně aktivní člověk, jehož si všichni vážili. Myslím, že je potřeba Standu sundat z piedestalu, na nějž jej postavili jiní.

Do kroměřížské léčebny jsem nastoupil 1. února 1966 v sedm hodin ráno. Už při vstupu na psychologii mě uvítal bouřlivý hlahol a výzva, abych si někde položil kufr, protože musíme ten den vyšetřit asi deset pacientů. V devět večer mě Standa vzal na jídlo k nim domů a pak jsem se vyspal v ordinaci. Druhý den to pokračovalo ve stejném duchu a tempu, jen s tou změnou, že jsem složil hlavu na uzavřeném psychotickém oddělení, neboť nebyl čas si domovit regulérní ubytování. Na tomto oddělení jsem strávil jako nocležník asi tři týdny – nebyla to špatná zkušenost odborná ani osobní. Společná práce v Kroměříži mi dala mnoho. Mohu bez uzardění říci, že jsem se u Standy vyučil psychologii v tom nejlepším slova smyslu. Naše dlouhé debaty, často až do pozdních hodin, se týkaly metodologie, formulování psychologických závěrů, běžné rutiny i nových knih. Sjezdili jsme veškeré konference. Standa mě honil do nejrůznějších výcviků a dalších aktivit. Když jsem po čase z léčebny odešel do Brna, měl jsem už kratochvílovský přístup hluboko pod kůží.

Jako vysokoškolský učitel nenechal nikoho v klidu. Dynamickým a aktivizujícím přístupem dovede studenty nadchnout a ty pasivnější, co chtějí mít hlavně klid – našťve. Zkrátka a dobře,

polarizuje skupiny. Plejáda dnešních, často významných, psychologů se počítá mezi Standovy žáky. Standa je stále svůj. Pro mě je to přítel z nejmilejších, stimulující, pomáhající, neschopný zarmoutit, vždy pozitivně naladěný. Jen mě tak napadá, za kolik desetiletí jej budou muset z psychologie vystrnadit, protože jeho vitalita nás všechny přechká.

Vladimír Řehan, vedoucí katedry psychologie FF UP v Olomouci

V roce 2002 byl oceněn velký přínos profesora Kratochvíla pro naši univerzitu i odbornou veřejnost Cenou Františka Palackého. Po slavnostním předání ceny a jeho slavnostní přednášce, za niž sklídl zasloužené ovace, jsme jej čekali na rautu. Všichni hosté, děkani i rektorka, já jako tehdejší děkan Filozofické fakulty UP, stáli připraveni se sklenkou v ruce, jen oslavenec chyběl. Našel jsem ho až na dalším nádvoří filozofické fakulty, jak si organizuje rodinu, aby ji vyfotografoval. Když zjistil, že padesát lidí čeká jen na něj, nechal rodinu rodinou a rozběhl se jako sprinter.

Dobřila Hružová, jako psycholožka působí v kroměřížské Psychiatrické léčebně

Někdy v roce 1966 byl ve Wiesbadenu kongres, tuším, že světový psychoterapeutický, prostě obrovská akce. Já jsem tehdy byla v Německu, hlídala jsem děti v jedné rodině a Standa Kratochvíl mě pozval, ať taky něco vidím. Kdo Standu zná, ví, že má představovací mánie, takže mě kde-

komu představoval a pak zase mizel, já jenom sledovala jeho zlatou hlavu a cítila se ztracená, opuštěná a nejspíše konverzovala s odborníky. Večer byl slavnostní – raut a tanec. Standa taněl velice rád – z každého tance ale udělá polku – a tak jsme šli jako první a jediní na parket. Teprve poté pořadatel vyzval všechny k tanci, neb sekce poslechové hudby skončila.

Se Standou jsme jezdili na běžky, měli jsme k dispozici chatu pod Skalíkovou loukou v Beskydech. Dobře namazat běžky je kumšt, ráno se vedly debaty o nejvhodnějším vosku, můj muž byl vrchní mazač. Standa však na doporučení nedal a mazal nejméně třemi vosky, jeho skluznice byla pěkně duhová. Tvrdil, že dolů nemusí tak rychle a nahoru se mu dobře půjde. Dopadlo to tak, že sbíhal i svahy dolů...

Jeffrey Zeig, proslulý hypnoterapeut, organizátor celosvětových psychoterapeutických konferencí

Měl jsem tu čest a potěšení poznat svého kolegu Stana před pětadvaceti lety. Dodnes obdivuji jeho neúnavný elán, se kterým obohacuje oblast hypnózy i celé psychoterapie svými četnými významnými příspěvky a spisy. Svou návštěvou poctil mnohé konference pořádané Nadací Milтона H. Ericksona a nadšeně o nich podával zprávy v odborném tisku. Vždy je pro mě radostí vidět jeho nenucený, nakažlivý úsměv a slyšet jeho veselý smích. Stan je vynikajícím expertem s bezmeznou energií a entuziasmem. Setkání a přátelství s profesorem Stanislavem Kratochvílem je jedním z požehnání mého života.

Hana Junová, psycho-
ložka, psychoterape-
utka a supervizorka

Můj vztah k profe-
soru Kratochvílovi je
jaksi dvoudílný: mé
racio se v úctě sklání

před šíří i hloubkou jeho vědomos-
tí, před dovedností tlumočit je čte-
nářům či posluchačům, před celo-
životně běžícím vnitřním motorem.
Mé emoce patří Standovi, blízkému
kamarádovi do pohody i nepohody,
vřelému a stále usměvavému sou-
putníkovi na dlouholeté psychotera-
peutické cestě.

Co vybrat z kaleidoskopu vzpomí-
nek? Na kongrese ve Františkových
Lázních se Standa rozhodl udělat
skupinovou fotografii psychotera-

peutů. Když nás konečně sehnal do-
hromady do předem domluveného
fotoateliéru, fotograf nás naaran-
žoval, Standa vystartoval a šel si
stříknout do úst voňavý sprej. Ješ-
tě dlouho potom jsme si ho dobírali,
že chtěl, aby i na fotce měl vonný
dech.

Na kongrese v Jeseníku, v lednu,
v zimě a sněhu, se šla parta kamará-
dů po programu večer projít. Potka-
li jsme Standu, který v gala a polo-
botkách utíkal (copak Standa chodí?!)
z něčeho důležitého „domů“. Lákali
jme ho, ať jde s námi, ale polobotky
ho odrazovaly. Připomněla jsem mu,
že je přece expert na autogenní tré-
nink a měla by mu stačit sugesce „mé
nohy jsou příjemně teplé“. Standa se
zasmál – a šel.

David Kuneš, psy-
cholog, zabývá se in-
tegrací psychotera-
peutických teorií.

Když jsem někdy na
sklonku předloňské zimy
poprvé procházel areá-
lem psychiatrické léčebny v Kroměříži,
prosvítil kolem mne na kole úctyhod-
nou rychlostí bělovlasý pán v bílém plášti
a umně se vyhýbal zbytkům sněhu. Onen
muž se mi pět minut nato představil jako
profesor Kratochvíl a se stejným elánem,
který investoval do jízdy na kole, se mi
věnoval několik hodin. Během těch dvou
let, co Standu znám, jsem si jej zamiloval
a návštěva v „jeho“ Kroměříži je pro mě
opravdovým svátkem.

*Mozaiku vzpomínek při-
pravil David Kuneš.*

Nejsem Rambo, co s tím?

Muže trápí problémy s postavou stej-
ně, jako se tímto problémem trápí
ženy. Podle výzkumu, který byl uve-
řejněn v dubnovém čísle časopisu Psy-
chology of Men & Masculinity, je sval-
naté tělo proměnnou charakteris-
tikou maskulinity pro mnoho mužů
a neúspěch ve snaze přiblížit se ideálu
může vést k výrazné nespokojenosti.
Výsledky uveřejněné studie poukazu-
jí na fakt, že více než polovina Ame-
ričanů není spokojená se svou hmot-
ností a téměř 90% by si přálo mít více
svalnatou postavu. V rámci srovnáva-
cí studie byl stejný výzkum proveden
i v dalších státech, kde byly výsledné
hodnoty o trochu nižší, ale stále ješ-
tě překvapující: 69% u ukrajinských
mužů a 49% u obyvatel Ghany. Zdá se,
že svalnatá postava je pro muže dů-
ležitá ze stejných důvodů, proč o svoji
postavu pečují ženy: aby byly přitažli-
vější pro druhé pohlaví.

Na řešení problémů s erekcí se dá jít i s humorem

Občanské sdružení Fórum sexuální vi-
tality si klade za cíl zvyšování pově-
domí o problematice sexuálních dys-
funkcí a o způsobech prevence a léčby
těchto poruch. Internet je nejdostup-
nější možností, jak získat informace
a rady v situaci, kdy člověk ještě váhá
s návštěvou odborníka. Již před časem

spustilo Fórum sexuální vitality zcela
seriózně laděné stránky www.opetmu-
zem.cz, nedávno přibyl nový projekt
na téma poruchy erekce na stránkách
www.tvrdak.cz. Stránky jsou pojaty
jako komiks a měly by pomoci erektil-
ní dysfunkce odtabuizovat formou hu-
moru. Právě humor a nadhled by mohl
pomoci mužům přestat se těchto pro-
blémů bát, stydět za ně a začít je ře-
šit. Součástí webu budou různé inter-
aktivní hry či zajímavosti o sexuálním
životě lidí a zvířat. Přes nevážnou for-
mu autoři ujišťují, že i tento web ná-
vštěvníkům nabídne seriózní informa-
ce o způsobech léčby a možnost najít
pomocí vyhledávače specializovaného
lékaře přímo v místě bydliště.

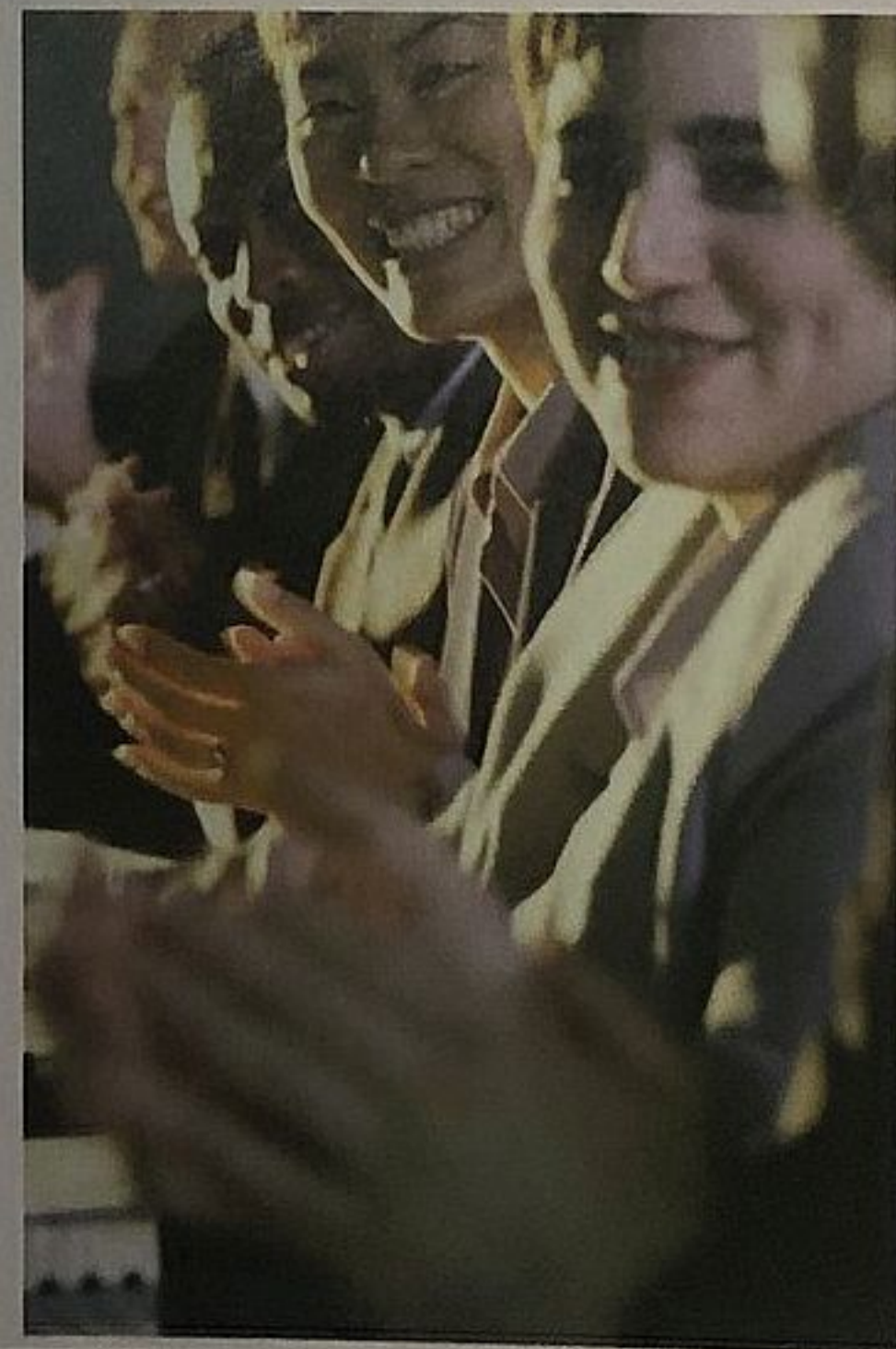
Emoce a očekávání

Výsledek pěti experimentů uveřejně-
ných v květnovém čísle časopisu Jour-
nal of Experimental Psychology napo-
vídá, že lidé vnímají jako intenzivnější
emoce, jejichž příchod teprve očekáva-
jí, než ty, které již prožili. Respondenti
ve zmíněných experimentech vypoví-
dali obšírněji a věnovali celkově více času
emočně nabitým situacím, které teprve
měly nastat, než situacím, které již na-
staly.

Také občas přeháníte?

Přehánění, zveličování vlastních úspě-
chů i obtížnosti jejich dosažení je prav-
děpodobně ovlivněno naší touhou mít

o sobě to nejlepší mínění. Psycholog
Scott Eidelman ve svém nedávném vý-
zkumu zjistil, že jakmile lidé dosáh-
nou nějakého úspěchu (například složí
úspěšně test), mají tendenci zveličovat
problémy, které bylo k dosažení cíle nut-
né překonat. Předběžné závěry, uveřej-
něné v květnovém čísle časopisu Jour-
nal of Personality and Social Psycholo-
gy, předpokládají, že důvodem je snaha
o zvýšení vlastní sebedůvěry a sebeúcty.
Stejná snaha je pravděpodobně dů-
vodem, proč si lidé více váží úspěchů,
kterým předcházelo mnoho problémů
a obtíží.

/ stručně

Stručně